

Seat No. : _____

OB-124

October-2018

B.Ed., Sem.-II

**A-04 : Learning and Teaching
(New) (Repeater)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણીબાજુ દશવિલ આંક પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દશવિ છે.

1. (A) નીચે આપેલા બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
- (1) અધ્યયન એટલે શું ? અધ્યયની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, અધ્યયનના ક્ષેત્રો સમજાવો.
- (2) બહુસાંવેદનિક અધ્યયન એટલે શું ? તેના પ્રકારો વિશે નોંધ લખો.
- (B) નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 6
- (1) અધ્યયન અને પરિપક્વતા વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (2) સ્મૃતિ એટલે શું ? સ્મૃતિ અધ્યયન પર કેવી રીતે અસર કરે છે ?
- (3) સ્વાધ્યાય અભિગમની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
2. (A) નીચે આપેલા બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
- (1) પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયનના સિદ્ધાંતોનું પ્રયોગ સાથે વર્ણન કરો અને તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ જણાવો.
- (2) મેસ્લોના માનવપ્રેરણાના સિદ્ધાંતની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.
- (B) નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 6
- (1) સિદ્ધિ પ્રેરણાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- (2) આંતરસૂઝ દ્વારા અધ્યયનનાં શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.
- (3) અધ્યયન સંક્રમણના પ્રકારો સમજાવો.

3. (A) નીચે આપેલા બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
- (1) વર્ગવ્યવહાર નોંધવાના સોપાનો ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
 - (2) વ્યવસાયની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો અને શિક્ષકની વ્યાવસાયિક નીતિમત્તા વિશે નોંધ લખો.
- (B) નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 6
- (1) અધ્યાપનની નવી સંકલ્પના જણાવી, સારા અધ્યાપનના લક્ષણો જણાવો.
 - (2) “સમગ્રથી અંશ તરફ” અધ્યાપન સૂત્ર ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
 - (3) શિક્ષણ એક ધ્રુવી પ્રક્રિયા તરીકે સમજાવો.
4. (A) નીચે આપેલા બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
- (1) એડવાન્સ ઓર્ગેનાઈઝર મોડેલના સોપાનો જણાવો.
 - (2) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાનના સોપાનો ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- (B) નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 6
- (1) શિક્ષણ પ્રતિમાનના કાર્યો અને ઉપયોગિતા જણાવો.
 - (2) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાનના ઉપયોગ દરમિયાન શિક્ષક તથા વિદ્યાર્થીની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
 - (3) શોધ પ્રક્રિયા પ્રતિમાનમાં શૈક્ષણિક અને પોષક અસરો જણાવો.
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 14
- (1) અધ્યયન શું નથી ? તેના બે ઉદાહરણ આપો.
 - (2) વિસ્મૃતિ એટલે શું ?
 - (3) સ્વાધ્યાય અભિગમની બે મર્યાદા જણાવો.
 - (4) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન સિદ્ધાંતના શોધક કોણ હતા ?
 - (5) કારક અભિસંધાન દ્વારા અધ્યયનના બે શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો લખો.
 - (6) સમાન તત્ત્વોના સિદ્ધાંતના પ્રણેતા જણાવો.
 - (7) આંતરસૂઝ એટલે શું ?
 - (8) સિદ્ધિ પ્રેરણાનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો હતો ?
 - (9) અધ્યાપન સૂત્ર એટલે શું ?
 - (10) શિક્ષણ પ્રતિમાનની કોઈ એક વ્યાખ્યા આપો.
 - (11) વર્ગ વ્યવહાર એટલે શું ?
 - (12) મૂર્તથી અમૂર્ત તરફ અધ્યાપન સૂત્રનો ઉપયોગ દર્શાવતું ઉદાહરણ આપો.
 - (13) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાનના શોધક જણાવો.
 - (14) અર્થપૂર્ણ અધ્યયનની સંકલ્પના કોણે આપી હતી ?

Seat No. : _____

OB-124

October-2018

B.Ed., Sem.-II

**A-04 : Learning and Teaching
(New) (Repeater)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
 - (2) Options are internal.
 - (3) Figures to the right indicate marks.

1. (A) Answer any **one** of the following questions in about **500** words. **8**
 - (1) What is learning ? Clarify the concept of learning and explain the domains of learning.
 - (2) What is Multisensory learning ? Write note about the types of multisensory learning.
- (B) Answer any **two** of the following questions in about **125** words. **6**
 - (1) Clarify the difference between learning and maturity.
 - (2) What is memory ? How does memory influence learning ?
 - (3) Clarify the concept of assignment approach and mention its importance.
2. (A) Answer any **one** of the following questions in about **500** words. **8**
 - (1) Describe the principle of learning by trial and error with experiment and state educational implications of it.
 - (2) Discuss in detail : Maslow's theory of human motivation.
- (B) Answer any **two** of the following questions in about **125** words. **6**
 - (1) Explain the principle of achievement motivation.
 - (2) Mention educational implications of learning by insight.
 - (3) Explain the types of transfer of learning.
3. (A) Answer any **one** of the following questions in about **500** words. **8**
 - (1) Explain with example the process of classroom interaction analysis.
 - (2) Clarify the concept of profession and write a note about the professional ethics of the teacher.

- (B) Answer any **two** of the following questions in about **125** words. **6**
- (1) Mention the new concept of teaching and state characteristics of ideal teaching.
 - (2) Illustrate the maxim of teaching 'from whole to part' with example.
 - (3) Explain education as a unipolar process of learning.
4. (A) Answer any **one** of the following questions in about **500** words. **8**
- (1) Describe the steps of advance organizer model.
 - (2) Explain the steps of concept attainment model with example.
- (B) Answer any **two** of the following questions in about **125** words. **6**
- (1) State the functions and uses of teaching models.
 - (2) Clarify the role of a teacher and students during the use of concept attainment model.
 - (3) Mention the educational and nurturing effects of inquiry training model.
5. Answer briefly the following questions : **14**
- (1) What is not the learning ? Give two examples of it.
 - (2) What is forgetting ?
 - (3) State the two limitations of the Assignment approach.
 - (4) Who was the founder of classical conditioning theory ?
 - (5) Write two educational implications of operant learning theory.
 - (6) Name the originator of the theory of identical elements.
 - (7) What is insight ?
 - (8) Who gave the principle of achievement motivation ?
 - (9) What is maxim of teaching ?
 - (10) Define model of teaching.
 - (11) What is the meaning of classroom interaction ?
 - (12) Give an example of the use of maxim of teaching 'From Concrete to abstract'.
 - (13) Give the name of the founder of Concept attainment model.
 - (14) Who gave the concept of Meaningful learning ?
-